

Zorgplan

Gereformeerde basisschool Pieter Jongeling
Zijpendaalseweg 163
6814 CJ Arnhem
Brinnummer 03JD

Versie: najaar 2014

1

Inleiding; visie en missie

Visie

Wij zien alle kinderen op onze school als parels in Gods hand.

God houdt van al zijn kinderen.

Hij geeft zijn liefde in ons door, aan ons zelf, aan de ander:

Wij hebben onszelf lief.

Wij hebben elkaar lief.

Met dit als uitgangspunt kunnen wij de kinderen op onze school liefhebben zoals God ons lief heeft.

Vanuit dit Bijbels gegeven mogen wij vol vertrouwen ons werk doen.

Missie

Wij geloven in God die de Schepper is van hemel en aarde, onze Vader, die ook ons gemaakt heeft, als Zijn geliefde kinderen.

Wij geloven in God de Zoon die ons verlost heeft en voor onze zonden heeft betaald, waardoor wij in vrijheid mogen leven in Zijn Koninkrijk.

Wij geloven in God de Heilige Geest die in ons wonen wil en ons in beweging zet, ons voedt en sterk maakt, zodat we in ons leven kunnen laten zien hoe groot en goed God voor ons is.

In het verlengde daarvan zien wij onze school als een leer- en leefgemeenschap waarin we elkaar mogen laten zien hoe je in het hier & nu Jezus kunt volgen, hoe je in alle dagelijkse dingen gericht bent op Gods Rijk en meebouwt aan Zijn Koninkrijk.

Vanuit de bijbel weten we zeker dat God door het offer van Jezus ons als zijn eigen kinderen ziet. Elk kind wat in Hem gelooft, mag zeker weten dat het een bijzonder en geliefd kind van God is. Op de PJ willen we kinderen laten ontdekken wie ze zijn, wie hun Vader is en wat ze mogen en kunnen betekenen voor de mensen om zich heen.

De PJ wil als school een stapje verder gaan dan een school zijn in de enge zin van een onderwijsinstituut zijn; we willen een leer- en leefgemeenschap zijn waarin we kinderen de ruimte bieden om zich in de breedte van het leven te ontwikkelen. We streven ernaar om als leerkrachten, kinderen en ouders samen een pedagogisch klimaat neer te zetten waarin kinderen op school de sfeer van thuis herkennen en thuis de sfeer van school herkennen. Wij focussen ons op alle terreinen van het leren zoals dat omschreven is in de kerndoelen van het primair onderwijs.

Wij willen samen deze kinderen volgen in hun geheel eigen ontwikkeling. De meeste leerlingen hebben een eigen ontwikkeling die voor ons duidelijk is. Wij weten goed hoe we met deze kinderen verder kunnen, zowel in hun sociale ontwikkeling als in hun cognitieve ontwikkeling.

Maar sommige kinderen maken een ontwikkeling door die we minder goed begrijpen.

Het is voor ons als team moeilijker om te ontdekken wat de onderwijsbehoeften van

deze kinderen zijn op sociaal en cognitief gebied. Ook voor hen willen we er samen achter komen hoe we deze kinderen het beste tot hun recht kunnen laten komen. Samenwerking met ouders is hierbij cruciaal. Wij zien ouders als ervaringsdeskundigen en samen willen we één team vormen bij het in kaart brengen van de onderwijsbehoeften van het kind. Ook (en vooral) willen we de kinderen zelf deelgenoot maken van dit proces, door ze actief te bevragen en uit te dagen mee te denken over hun eigen leerproces.

In dit plan willen we de werkwijze van de zorg voor de kinderen en de leerkrachten zoals die op onze school plaatsvindt beschrijven. Wij willen daarmee bereiken dat de gegeven zorg duidelijk en transparant is voor iedereen die daarin geïnteresseerd is.

2

Doelstelling van de zorg

Wij treffen voorzieningen voor leerlingen, die moeilijkheden ondervinden in hun leer- en ontwikkelingsproces.

Met deze voorzieningen willen wij er zorg voor dragen dat elke leerling op de PJ een doorgaande ontwikkeling doormaakt die recht doet aan deze leerling.

Wij willen vanuit een positieve houding kijken naar ontwikkelingskansen van kinderen.

Uitgangspunten voor de zorg:

- Het gaat in ons werk om de onderwijsbehoeften van kinderen.
- Het is de leerkracht die het doet! In de begeleiding staat de leerkracht met zijn/haar werkconcept en begeleidingsbehoeften centraal.
- Handelingsgericht: we werken doelgericht en geven haalbare en bruikbare adviezen waarbij we kijken naar *dit* kind, met *deze* leerkracht, in *deze* leeromgeving.
- We werken vanaf het begin samen met leerkracht, kind, ouders en begeleiders.
- Positieve factoren en mogelijkheden van kind, leerkracht, ouders en begeleiders zijn belangrijk.
- We werken opbrengstgericht.
- Onze werkwijze is systematisch en transparant.

3

Wie is er verantwoordelijk?

De leerkracht

De belangrijkste taak op onze school is weggelegd voor de leerkracht. Hij of zij is de spil van de zorg voor de kinderen.

De leerkracht:

- neemt waar, begrijpt, plant en handelt (zie bijlage op alfabetische volgorde; documenten **Handelingsgericht werken -HGW-**)
- heeft kennis van ontwikkeling van kinderen in de basisschoolleeftijd
- biedt veiligheid en structuur
- creëert een rijke en positieve leeromgeving
- heeft kennis van de (minimum) doelen die hij/zij met de klas wil bereiken
- stimuleert het zelfstandig werken en eigen verantwoordelijkheid nemen bij de kinderen
- voert kindgesprekken
- werkt met gelaagde instructie/verwerking en uitgestelde aandacht (zie bijlage op alfabetische volgorde; document **Leren in Beeld**)
- voert een goed klassenmanagement en een flexibele klassenorganisatie
- hanteert ons leerlingvolgsysteem ParnasSys en ons sociaal-pedagogisch expertsysteem ZIEN op de computer
- evalueert regelmatig de vorderingen van de leerlingen
- signaleert een leerling die opvalt in zijn ontwikkeling en/of leervorderingen.
- kan de juiste toets- en observatie-instrumenten kiezen en toepassen
- kan de uitkomsten van deze toetsen en observaties helder weergeven (verslag doen)
- kan een hulpvraag formuleren naar aanleiding van observaties en toetsen die hem of haar niet duidelijk zijn
- kan groepsplannen en individuele handelingsplannen opstellen en uitvoeren.
- kan de uitvoering van dit plan evalueren
- werkt samen met collega's en vraagt om hulp indien nodig.

Het kan zijn dat de leerkracht in het proces van waarnemen, begrijpen, plannen en handelen tegen vragen en/of problemen aanloopt.

De leerkracht kan in dat geval bij zijn of haar hulpvraag ondersteund worden door anderen zoals:

Collega's

Elk nieuw teamlid krijgt een maatje. Hij of zij kan altijd met vragen bij zijn maatje terecht. Samen zoeken ze naar oplossingen.

Als zorgteam hebben wij de intentie om alle teamleden zoveel mogelijk naar elkaar te verwijzen. De leerkrachten hebben verschillende expertises opgebouwd door de (vele) jaren heen die zij al les geven. Daarin hebben zij een rijke schat aan ervaringen

opgedaan. Als zorgteam heb je zicht op de verschillende capaciteiten die de leerkrachten hebben. Het stimuleren van het samen naar oplossingen zoeken versterkt het vertrouwen in jezelf en in elkaar.

Op de Pieter Jongelingschool vragen de leerkrachten al veel aan elkaar en zoeken ze samen naar oplossingen. Wanneer de teamleden er samen niet uitkomen roept de leerkracht de hulp van het zorgteam in.

In het zorgteam werken de intern begeleider en de remedial teacher(s) nauw samen. Soms wordt het zorgteam aangevuld met een onderwijsassistent en/of een stagiair.

De intern begeleider

De intern begeleider coördineert het zorgteam en de vragen die bij het zorgteam terecht komen.

De interne begeleider heeft in deze rol de taak om leerkrachten te ondersteunen in het bieden van zorg aan leerlingen met speciale onderwijsbehoeften.

Daarbij neemt de interne begeleider deel aan het managementteam als schakel tussen de directie en het team op het gebied van de zorg en de onderwijsvernieuwingen.

De interne begeleider neemt deel aan het netwerk van interne begeleiders van het samenwerkingsverband HAAL/Veluwe Plus.

De interne begeleider participeert ook in het samenwerkingsverband PassendWijs voor Arnhem en omstreken.

Voor de (verdere) taken van de intern begeleider zie bijlage op alfabetische volgorde (**Functiebeschrijvingen** van de Interne Begeleider)

De remedial teacher

Wanneer leerlingen eigen hulp nodig hebben, die de leerkracht niet kan geven, wordt de hulp ingeroepen van de remedial teacher. Deze hulp kan zowel in de klas als buiten de klas gegeven worden.

We streven ernaar om de hulp zoveel mogelijk in de klas te geven omdat de zorgleerlingen baat hebben bij de instructie in de groep en op deze manier ook zoveel mogelijk bij de groep blijven (horen).

Door combinatiegroepen of door de vorm van de hulp kan het zijn dat de hulp buiten de klas gegeven moet worden.

De remedial teacher ondersteunt de leerkracht bij het uitvoeren van een handelingsplan en brengt verslag uit naar de leerkracht van de vorderingen en evaluatie van het handelingsplan. Daarbij onderhoudt zij haar specialistische kennis van remedial teaching en pre-teaching en participeert in het netwerk RT-ers van het samenwerkingsverband Veluwe Plus

Voor de taken van de remedial teacher zie bijlage op alfabetische volgorde (**Functiebeschrijvingen** van de remedial teacher)

De onderwijsassistent

De onderwijsassistent geeft extra handen in de klas wat aan de ontwikkeling van kinderen ten goede komt. Zij ondersteunt de leerkracht en werkt planmatig, met een groepje kinderen of met individuele leerlingen onder leiding van de leerkracht.

Het zorgteam

Het zorgteam op school bestaat uit de intern begeleider en de remedial teacher(s). Zij begeleiden de zorg waarbij de intern begeleider coördineert en leerkrachten begeleidt en de rt-er de leerlingenzorg uitvoert.

Aan het eind van elke handelingsperiode komen zij bij elkaar voor de groepsbespreking en de leerlingbespreking. Samen met de leerkracht worden tijdens de groeps- en leerlingbespreking de groepsplannen en de individuele handelingsplannen besproken. Wanneer er handelingsverlegenheid is (de doelen zijn niet behaald maar de oorzaak is niet duidelijk), worden er kansen en oplossingen gezocht met het zorgteam.

Wanneer het zorgteam en de leerkracht geen kansen en oplossingen zien, wordt het zorgteam tijdelijk uitgebreid met de schoolbegeleider (een orthopedagoog van onze zorgfederatie Kompas), de wijkcoach en de schoolverpleegkundige. Met het uitgebreide zorgteam wordt de belemmering die we zien bij een leerling (of een groep) besproken en worden handelingsadviezen gegeven en uitgevoerd. Dit kan een onderzoek, trajectbegeleiding of een andere vorm van ambulante begeleiding zijn. Soms wordt het zorgteam versterkt door deelname van ouders en/of andere externe deskundigen.

Het uitgebreide zorgteam komt aan het eind van elke handelingsperiode bij elkaar, aansluitend aan de groeps- en leerlingbespreking.

De schoolleiding

De schoolleiding heeft als taak om de kwaliteit van het onderwijs en de zorgstructuur op de school te optimaliseren.

Zij scheidt een positief (werk)klimaat voor leerling, leerkrachten en ouders en ondersteunt de leerkrachten, de intern begeleider, de rt-er.

De ouders

Tenslotte willen we ook met klem benadrukken dat wij ouders als partners zien in de zoektocht naar wat het beste is voor ieder kind.

Hierin zien we ouders als de ervaringsdeskundigen en de leerkrachten als de professionals en samen vormen ze één team.

Tot slot

Op deze wijze schetsen we 2 manieren van leerlingenzorg, namelijk de zorg voor leerlingen binnen de groep (door de leerkracht) en de zorg voor leerlingen binnen de school (door het team en het zorgteam).

Samen proberen we de vragen die we hebben op te lossen maar soms voelen we ons toch nog handelingsverlegen ten opzichte van kinderen. Wanneer dat zo is kunnen we de hulp invoeren van onze schoolbegeleidingsdienst Kompas (van ons SWV HAAL/Veluwe Plus) en van het SWV PassendWijs.

Dit is een derde manier van zorg die er bij ons op school is, namelijk de zorg voor leerlingen op bovenschools niveau.

Deze algehele manier van leerlingenzorg hebben we in een systeem gevat.
Om dit systeem transparant te houden beschrijven we in hoofdstuk 4 hoe een en ander zich tot elkaar verhoudt en op welke manier de leerkracht er mee werkt en/of er een beroep op kan doen.

4

De 5 zorgniveaus als systeem van leerlingenzorg

Inleiding

Het systeem van integrale leerlingenzorg op onze school beslaat een breed terrein. Het gaat immers om alle elementen die met onderwijs en zorg voor leerlingen te maken hebben. Door afspraken en procedures wordt het handelen van leerkrachten zo optimaal mogelijk afgestemd op de (onderwijs)behoeften van de (zorg)leerlingen en dat in relatie tot de groep, school en het samenwerkingsverband.

Zorgleerlingen definiëren wij als leerlingen met extra of speciale onderwijsbehoeften.

Leerkracht centraal!

Om voor alle leerlingen, inclusief de zorgleerlingen, goed onderwijs op maat aan te kunnen bieden is het noodzakelijk de zorgcapaciteit van de school zo breed mogelijk te laten zijn. Voor het realiseren van integrale leerlingenzorg is de leerkracht als eerste degene die er toe doet.

Zij zijn als eersten verantwoordelijk voor het vormgeven van het onderwijsleerproces en vormen de spil in het creëren van integrale leerlingenzorg.

Meer dan in het verleden zullen zij ook het onderwijs moeten verzorgen voor leerlingen met extra onderwijsbehoeften. Dit stelt eisen aan hun competenties en hun professionaliteit.

Tegelijkertijd is een systeem vereist waarbinnen de leerkracht steun krijgt van het team en van de schoolleiding en waarbinnen de interne en externe deskundigen optimaal kunnen worden ingezet.

Het systeem van de vijf zorgniveaus

Wij hebben daarom de leerlingenzorg georganiseerd in 5 zorgniveaus. Ieder niveau geeft aan op welke wijze en met welke intensiteit en omvang de zorg wordt gerealiseerd. Deze 5 niveaus komen ook overeen met de typering van de zorg die Kompas hanteert in hun checklist 'leerlingbegeleiding' en die het SWV PassendWijs hanteert in hun schema 'arrangeren', namelijk reguliere/basis zorg, lichte zorg en zware zorg.

Op voorhand willen we aangeven dat het zwaartepunt van de zorg ligt op niveau 1 en 2 (de reguliere zorg).

Zorg op deze niveaus levert het meeste rendement op.

Zorgniveau 1: Zorg op groepsniveau *(reguliere cyclus, basisondersteuning)*

Omschrijving:

In dit zorgniveau gaat het om goed onderwijs voor alle leerlingen; onderwijs dat is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen uit de groep. (zie bijlage op alfabetische volgorde 'Indicatoren **Basisondersteuning PassendWijs**')

In de groep gaat de leerkracht op professionele wijze om met de verschillen in kennis, vaardigheden en gedrag (de onderwijsbehoeften) van alle leerlingen. Afhankelijk van deze behoeften verzorgt de leerkracht een passend onderwijsaanbod. Dit noemen we adaptief onderwijs. Het gaat hierbij om zaken als planmatig en doelgericht werken binnen de groep, gebruik maken van goed klassenmanagement, vorm geven aan een goed pedagogisch klimaat en het doelgericht observeren van de leerlingen. Op dit niveau kan de leerkracht aanpassingen doen om recht te doen aan de onderwijsbehoeften van de groep.

De intern begeleider volgt de groep samen met de leerkracht. Vier keer per jaar is er een groepsbespreking waarin de groepen worden besproken aan de hand van de groepsoverzichten. De interne begeleider en de rt-er kijken samen met de leerkracht naar de resultaten van de groep op sociaal-emotioneel gebied met behulp van het sociaal-pedagogisch expertsysteem ZIEN en op cognitief gebied met behulp van methodetoetsen en methode-onafhankelijke toetsen (de Cito-toetsen). De resultaten worden vergeleken met de groepsdoelen die er voor de groep gelden.

Naar aanleiding van deze groepsbesprekingen worden de groepsplannen zo nodig aangepast (handelingsgericht werken).

Het methode-onafhankelijke leerlingvolgsysteem Cito wordt gehanteerd als toets voor het gegeven onderwijs. Reflectie op eigen leerkracht-handelen wordt daaraan gekoppeld en 2 keer per jaar besproken naar aanleiding van de resultaten van de Cito-toetsen op de zogenaamde LVS-dagen. Het zorgteam en de leerkrachten analyseren op deze LVS-dag de trendanalyses van de groep op de 4 leergebieden en de niveaugrafieken van de resultaten van de leerlingen. Deze analyses en (tussen)opbrengsten worden vervolgens in het managementteam en het lerarenteam besproken. Wij willen op deze manier steeds meer opbrengstgericht gaan werken. (Zie bijlage op alfabetische volgorde ; overzicht **zorgcyclus PJ** en vermelding van groepsbesprekingen, leerlingbesprekingen en schoolbezoeken op de teamkalender)

Ten grondslag aan dit eerste zorgniveau ligt dus het waarnemen/observeren (fase 1 en 2 in het **handelingsgericht-werken-cyclus**, zie bijlage op alfabetische volgorde). We noemen dit in het onderwijs ook wel de signalering. In ons onderwijs onderscheiden wij verschillende vormen van signalering:

Spontane signalering

Wanneer er in de klas of op het schoolplein dingen gebeuren door of met een leerling die door de leerkracht opvallend gevonden worden, wordt dit genoteerd in ons digitaal leerling administratiesysteem ParnasSys onder de categorie 'Kindkenmerken'. Hierin kunnen leerkrachten notities maken die gaan over de leerontwikkeling, de werkhouding maar ook bijvoorbeeld over het sociaal-emotioneel functioneren van een leerling. Door deze map in ParnasSys bij te houden worden opvallende dingen van een leerling in besprekingen niet vergeten.

Spontane signalering vindt bijvoorbeeld ook vaak plaats na analyse van het gemaakte werk van een leerling door de leerkracht. Het gaat dan om opvallende dingen wat betreft het cognitief functioneren van de leerlingen.

Signalering kleutergroepen

In de groepen 0, 1 en 2 is er naast spontane signalering ook sprake van een gerichte signalering. In de onderbouw gebruiken we hiervoor de Leerlijnen uit ons leerling-administratiesysteem ParnasSys. De leerkrachten volgen de kinderen gedurende het jaar door middel van het observeren van en overleggen met de kinderen en leggen hun observaties vast in de Leerlijnen in ParnasSys door het aanvinken van doelen die per leerling behaald zijn. De leerkrachten plannen naar aanleiding van deze bevindingen per 6 weken nieuwe groepsplannen in ParnasSys, aangepast op de verschillende onderwijsbehoeften van de leerlingen in de groep.

Op deze manier wordt van alle leerlingen bijgehouden of ze voldoen aan de kerndoelen die de overheid voorschrijft. (zie bijlage op alfabetische volgorde ;

Leerlijnen ParnasSys)

Dit observatiesysteem sluit aan bij ontwikkelingsgericht onderwijs (OGO) dat wij voorstaan op de PJ. Dat betekent dat we het leerstofaanbod zoveel mogelijk thematisch aanbieden waarbij we ons richten op een brede persoonsontwikkeling van onze leerlingen (zoals samenwerken, communiceren, initiatieven nemen, plannen maken). Het gaat daarbij om betekenisvolle activiteiten waar kinderen inbreng kunnen hebben in keuze en planning (zie bv het 'plan-en-kies-bord').

De leerkrachten gebruiken hierbij de methode 'Kleuterplein' waarmee we het thematisch werken in de onderbouw onder andere gestalte geven. We gebruiken van deze methode de signaleringstools incidenteel en op eigen initiatief.

Verder worden de kinderen gevolgd met behulp van de volgende signaleringsmethodes:

- dyslexiescreening (naar aanleiding van 'Protocol **Leesproblemen en dyslexie voor groep 1-2'**, zie bijlage op alfabetische volgorde)
- Citovolgsysteem LOVS Rekenen voor kleuters
- Citovolgsysteem LOVS Taal voor kleuters (zie bijlage op alfabetische volgorde; **Toetskalender** niet-methodegebonden toetsen)

Aan het eind van groep 2 wordt de 'voortoets VLL gr 2' afgenomen om zo te bepalen op welk niveau de kinderen bij de start van gr 3 kunnen worden ingedeeld.

Signalering gr 3 tot 8 (methodegebonden)

<i>Onderwijsactiviteit:</i>	<i>Methode:</i>	<i>Toetsmoment:</i>
bijbelonderwijs	Levend Water	1 keer per week
onderwijs in mondeling taalgebruik	Kringgesprekken, Leergesprekken en Spreekbeurten	-
aanvankelijk lezen	Veilig Leren Lezen (gr 3)	na elke kern
technisch, begrijpend en studerend lezen	Ondersteboven van Lezen (vanaf gr 4)	2 keer per jaar
schrijven	Pennenstreken (vanaf gr 3)	beoordeling na elke bladzijde
onderwijs in schriftelijk taalgebruik (taal)	Taal op maat	na elke 2 hoofdstukken
spelling	Spelling op maat 5-woordendictee	na 2 lessen elke dag
rekenen	Rekenrijk (versie 2011)	na 10 lessen (=2 weken)
natuuronderwijs	Leefwereld	-
aardrijkskunde	Hier en daar (vanaf gr 5)	na elk hoofdstuk
geschiedenis	Bij de tijd (vanaf gr 5)	na elk hoofdstuk
verkeer	Klaar over (gr 3, 4)) Verkeerskranten (gr 5-8)	-
engels	Real English, let's do it!	na elk hoofdstuk
muziek	Muziek moet je doen!	-
handvaardigheid, tekenen, drama, koken	Handvaardig, Tekenvaardig ed	beoordeling werkstukken
bewegingsonderwijs	Basislessen bewegingsonderwijs 1 en 2	beoordeling leerkracht per onderdeel
onderwijs in sociaal-emotionele ontwikkeling	Kinderen en hun sociale talenten Kanjerttraining	inzet incidenteel en/of nav afname ZIEN training die elk jaar en in elke groep wordt ingezet.

Signalering groep 1-8 (niet-methodegebonden)

<i>onderwijsleergebied</i>	<i>toets</i>
rekenen	Citovolgsysteem LOVS Rekenen voor Kleuters, gr 1 en 2 Citovolgsysteem LOVS Rekenen/wiskunde gr 3 t/m 8 Tempo Test Rekenen gr 3 t/m 8 (automatisering basale rekenkennis)
taal	Citovolgsysteem LOVS Taal voor kleuters, gr 1 en 2
spelling	Citovolgsysteem LOVS Spelling gr 3 t/m 8 Citovolgsysteem LOVS Spelling (werkwoorden) gr 7 en 8
lezen	Citovolgsysteem LOVS Technisch lezen, gr 3 tot 8 Drie Minuten Toets (DMT) kaart 1, 2, 3 (gr 3 en 4) en bij

	vertraagde leesontwikkeling in gr 5 t/m 8 AVI leeskaarten bij zwakke score DMT in gr 3 t/m 8
begrijpend lezen	Citovolgsysteem LOVS Begrijpend lezen
sociaal-emotionele ontwikkeling	Pedagogisch expertsysteem ZIEN

Voor een integraal overzicht van de af te nemen toetsen zie daarvoor de toetskalender. (zie bijlage op alfabetische volgorde; **Toetskalender** niet-methodegebonden toetsen)

Rapportage

Ouders/verzorgers krijgen regelmatig een overzicht van de resultaten van de kinderen. Dit gebeurt door het halfjaarlijkse rapport in januari en juni voor alle groepen. Dit rapport geeft gedetailleerd de voortgang weer op alle gebieden. In de 10-minuten-gesprekken die in de week erna volgen krijgen de ouders de gelegenheid om met de leerkracht over het rapport praten.

In oktober krijgen de ouders/verzorgers het zogeheten 'tussendoortje' mee. Hierin verwoordt de leerkracht hoe het op sociaal-emotioneel gebied gaat met de leerling. Hij/zij gebruikt hiervoor de uitkomsten uit het pedagogisch expertsysteem ZIEN en de eigen analyse daarvan. Aan de ouders wordt hierna de mogelijkheid geboden om er met de leerkracht over te praten telefonisch of door een afspraak te maken.

Beslissing

Beslissingen over deze algemene zorg op groepsniveau zijn voorbehouden aan de groepsleerkracht. De besluitvorming kan plaatsvinden in een collegiaal overleg met bijvoorbeeld bouwcollega's en/of de interne begeleider.

Rol van de ouders

Een goede informatie-uitwisseling met de ouders is van groot belang. Dit vindt plaats binnen de normale schoolprocedures zoals die zijn vastgelegd in de schoolgids.

Registratie

- Kindkenmerken individuele leerling als notitie in ParnaSys,
- Leerlijnen ParnasSys groep 0, 1 en 2,
- Citovolgsysteem LOVS ParnasSys,
- Methodegebonden toetsen in ParnasSys,
- Groepsplannen Rekenen, Spelling, Technisch lezen (2014-2015) en Begrijpend lezen (2015-2016),
- Groepskaart in ParnasSys.

Nb. Aanpassingen worden op groepsniveau in de groepsplannen zo nodig gemaakt. Er worden geen uitgebreide handelingsplannen gemaakt omdat de leerkracht zich in de fase bevindt van het waarnemen en observeren en het incidenteel aanpassen van de lesstof en instructiemethode ten opzichte van een leerling, een groepje leerlingen of de groep. De leerkracht 'experimenteert' met zijn aanpak binnen de gestelde doelen die hij of zij voor de groep voor ogen heeft.

Zorgniveau 2: Extra zorg op groepsniveau *(reguliere cyclus, basisondersteuning)*

Omschrijving

Op dit niveau worden de eerste problemen ervaren. Dit kan bijvoorbeeld blijken uit signaleringsgegevens of uit dagelijkse observatie en/of de kindkenmerken die de leerkracht heeft genoteerd. Op grond van een eerste signaal gaat de leerkracht binnen de eigen groep extra hulp bieden aan leerlingen in de vorm van bijvoorbeeld extra instructie en in-oefening in een kleine groep. Deze hulp wordt nog binnen de klassensituatie gegeven bijvoorbeeld middels het hanteren van de instructietafel. Hierop worden de leerlingen geclusterd die dezelfde onderwijsbehoeften en/of instructiebehoeften hebben. Ten grondslag hieraan ligt het groepsplan met als uitgangspunt de groepsdoelen.

Hiermee beland je in fase 3 en 4 van het **handelingsgericht-werken-cyclus**; het plannen en handelen.

Ook het toepassen van differentiatie modellen vanuit de methode behoort tot de mogelijkheden, evenals het inzetten van extra remediërend materiaal of verrijkingstof uit de methode.

Beslissing

Beslissingen over deze extra zorg op groepsniveau zijn voorbehouden aan de groepsleerkracht. De besluitvorming kan plaatsvinden in een collegiaal overleg met bijvoorbeeld bouwcollega's en/of de intern begeleider.

Rol van het kind

Om kinderen deelgenoot te maken van hun eigen leerproces is het van groot belang dat leerkrachten in gesprek gaan met kinderen bij wie problemen worden gesignaleerd.

Geprobeerd wordt om te achterhalen op welke manier het kind de problemen ervaart en wat het kind nodig heeft om goed om te kunnen gaan met deze belemmeringen en daarin kansen te zien. Samen met de leerkracht leert de leerling zo doelen te stellen die zijn leerproces ten goede komen.

De leerkracht maakt van de belemmerende en stimulerende factoren een notitie in ParnasSys bij 'stimulerende/belemmerende factoren'.

De leerkracht leert de leerling en zijn leerproces op deze manier beter te begrijpen. De leerling begrijpt waarom hij extra hulp krijgt van de leerkracht en leert samen met de leerkracht doelen te stellen voor zichzelf.

Rol van de ouders

Een goede informatie-uitwisseling met de ouders is van belang. De groepsleerkracht is verantwoordelijk voor het inlichten van de ouders m.b.t. het feit dat hun kind extra zorg ontvangt op groepsniveau. Samen met ouders wordt geprobeerd te begrijpen wat oorzaken zijn voor de waarnemingen die de leerkracht of ouders doen. Hierin zien we onze handelingsgerichte werkwijze terug.

Registratie

De leerkracht noteert in het betreffende groepsplan (rekenen, spelling, technisch lezen (en begrijpend lezen, 2015-2016) de extra hulp die de leerling in kwestie (of het groepje leerlingen) nodig heeft. Ook noteert hij de extra aandacht die bepaalde onderdelen van de stof nog behoeft. Deze groepsplannen komen (automatisch) op de groepskaart in ParnasSys te staan.

De effecten van de groepsplannen worden aan het eind van elke handelingsperiode besproken en geanalyseerd/geëvalueerd met het zorgteam. Wanneer nodig wordt het plan vervolgd, aangepast of afgesloten.

Zorgniveau 3: Extra zorg op schoolniveau door interne deskundigen *(interne en lichte zorg, extra ondersteuning)*

Omschrijving:

Leerlingen bij wie de extra hulp binnen de groep te weinig resultaat heeft opgeleverd (De leerlingen kunnen niet terug kunnen naar niveau 1 of kunnen niet blijven in niveau 2) worden door de groepsleerkracht aangemeld bij de interne begeleider voor nadere bespreking in het zorgteam.

Hiertoe zijn op jaarbasis een aantal leerlingbesprekingen gepland die volgen op de groepsbesprekingen. Zie bijlage op alfabetische volgorde ; overzicht **Zorgcyclus PJ** en vermelding van leerlingbesprekingen op de **Teamkalender**.

In de aanmelding zal gevraagd worden naar de acties en effecten in zorgniveau 1 en 2 met behulp van de **Checklist leerlingbegeleiding zorgfederatie Kompas** (zie bijlage op alfabetische volgorde).

Doel daarvan is samen met de interne deskundigen te komen tot handelingsgerichte alternatieven met betrekking tot de individuele leerling of het groepje leerlingen. Hierbij kan gedacht worden aan het inzetten van methode onafhankelijk aanvullend of remediërend materiaal, maar ook behoort een intern verricht pedagogisch/didactisch onderzoek tot de mogelijkheden, bv door de rt-er. Ook kan de extra ondersteuning ingezet worden in de vorm van co-teaching, scholing, opvoedingsondersteuning. Deze hulp gebeurt nog steeds in de klas met de leerkracht en de leerling(en) en ouders.

De handelingsgerichte alternatieven worden door de leerkracht genoteerd in een individueel handelingsplan, dat voor 1 handelingsperiode ingezet gaat worden. Op basis van een goede evaluatie kan dit handelingsplan verlengd worden met een handelingsperiode of wordt het handelingsplan aangepast met een nieuwe inhoud. Dit individuele handelingsplan bestaat dan naast het groepsplan waarin de leerling vermeld wordt als hebbende een apart handelingsplan. Dit is nodig in verband met eventueel aankomende onderzoeken waarbij de factor 'hardnekkigheid na intensieve training' bewezen moet worden.

In een bijzonder geval kan het zijn dat de leerkracht extra onderwijstijd heeft ingezet voor de hele groep op cognitief (leerstof) of sociaal-emotioneel gebied (sociale ontwikkeling) maar dat hij moet constateren dat deze extra hulp niet het gewenste resultaat heeft gehad. Wanneer de leerkracht hierin de reguliere cyclus met de groep heeft doorlopen maar de extra zorg heeft geen baat gehad, kan de leerkracht met het zorgteam tijdens een groepsbespreking besluiten dat de groepsdoelen tijdelijk worden losgelaten voor de hele groep. Er wordt dan in het betreffende groepsplan (rekenen, spelling, technisch lezen of begrijpend lezen) melding gemaakt van de aanpassing. In dit groepsplan worden *tijdelijke* doelen gesteld met de bedoeling om de leerlingen van de groep weer op het niveau te krijgen van de kerndoelen die door de overheid zijn vastgesteld.

Om dit te bereiken kunnen er remediërende en/of andere methodes gebruikt worden. Wat betreft de voortgang van deze zorgmaatregel kan verder dezelfde cyclus worden gevolgd als die voor een individuele leerling, zoals hierboven beschreven.

Op het sociaal-emotionele gebied wordt er in de regel gebruik gemaakt van groepsplannen wanneer dat na analyse van de gegevens vanuit het leerlingvolgsysteem ZIEN (in oktober/november) nodig blijkt. Deze groepsplannen kunnen door het hele jaar heen ingezet en aangepast worden wanneer dat nodig blijkt te zijn.

Inzet interne deskundigheid

Als bij de evaluatie van de gegeven hulp aan de leerlingen blijkt dat er geen of onvoldoende vooruitgang is in de onderwijsleersituatie, wordt in overleg met de IB-er de hulp van de RT-er ingeroepen voor hulp in of buiten de klas.

We hebben voor deze manier van extra hulp 1,5 dag per week uitgetrokken.

De RT-er verzamelt zoveel mogelijk gegevens over de verschillende aspecten van de problematiek van de leerling (of het groepje leerlingen) en meldt de leerkracht en de IB-er welk diagnosebeeld naar voren is gekomen. Als de beslissing is genomen dat verdere hulp aan de leerling door een RT-er noodzakelijk is, wordt er een handelingsplan opgesteld door de groepsleerkracht. De leerkracht is verantwoordelijk voor het maken van het handelingsplan en maakt het plan samen met de RT-er of onderwijsassistent. De leerkracht kan met de RT-er of onderwijsassistent afspreken dat hij/zij de verslaglegging van de uitvoering in het plan doet van de gegeven hulp wanneer dit buiten de klas plaatsvindt. Na de handelingsperiode wordt het handelingsplan samen geëvalueerd.

Op deze manier wordt er het beste aangesloten bij het werk in de klas.

Het handelingsplan geeft duidelijk aan welke weg gevolgd wordt om de leerling adequaat hulp te bieden (SMART). Ook wordt een evaluatiedatum vastgelegd.

De ouders worden door de groepsleerkracht geïnformeerd over de geplande hulp. Zij worden mondeling of via de mail op de hoogte gesteld.

Op een vastgesteld evaluatiemoment, meestal op de leerlingbespreking aan het einde van de volgende handelingsperiode, wordt door de leerkracht en het zorgteam besproken wat het effect van de geboden hulp is geweest en of het gestelde doel bereikt is.

Vervolgens wordt bekeken:

- of de hulp in de RT kan worden stopgezet
- of de hulp in de RT moet worden voortgezet
- of inzet externe deskundigheid moet worden gevraagd

Beslissing

Beslissingen over de voortgang van extra zorg aan de leerling(en) worden door de leerkracht en inteme begeleider genomen. Inzet van RT wordt door het zorgteam (IB-RT) besloten en teruggekoppeld aan de leerkracht, meestal tijdens de betreffende leerlingbespreking.

Rol van het kind

Ook in deze fase is het belangrijk dat de betreffende leerling weet waarom hij of zij meer extra hulp, RT of onderzoeken krijgt. De leerkracht bespreekt dit met de leerling op een aan het kind aangepast niveau. Wanneer de leerling begrijpt waarom hij extra

hulp krijgt en weet waar hij aan werkt zal dat zijn of haar leerontwikkelingsproces verbeteren.

Rol van de ouders

Ouders worden door de groepsleerkracht bij de start van de (nieuwe) handelingsperiode op de hoogte gesteld. Zodra er een handelingsplan klaarligt, kunnen de ouders kennis nemen van de inhoud daarvan. Aan het einde van de handelingsperiode worden ouders op de hoogte gebracht van de resultaten en de evaluatie tijdens de leerlingbespreking.

Registratie

Handelingsplan en uitvoering worden in ParnasSys bijgehouden. Onderzoeksgegevens komen in het dossier van de leerling in de IB kamer.

Zorgniveau 4: Extra zorg op schoolniveau door externe deskundigen *(interne en lichte zorg, lichte ondersteuning)*

Omschrijving inzet externe deskundigheid:

Wanneer na inzet van meer extra zorg in de klas of buiten de klas blijkt dat de gestelde doelen niet zijn gehaald en leerkracht en zorgteam handelingsverlegen zijn wat betreft het begrijpen, plannen en handelen, start er een vervolgtraject voor de leerling (of groepje leerlingen of hele groep) waarbij externe hulp wordt ingezet.

Het zorgteam wordt dan tijdelijk uitgebreid met externe deskundigen; de schoolbegeleider van het zorgteam Kompas (en eventueel de schoolverpleegkundige en de wijkcoach). Wij noemen dit op onze school het *schoolbezoek*. De gegeven hulp die hieruit voortvloeit is op schoolniveau (intern). Op deze manier wordt de zorgbreedte van de school verbreed.

Onder begeleiding van onze schoolbegeleider worden de hulpvragen op het schoolbezoek besproken.

We hebben 4 keer per jaar schoolbezoek, volgend op de groepsbespreking en de leerlingbespreking aan het eind van elke handelingsperiode. Onze schoolbegeleider is drs. Daphne Olde.

De schoolbegeleider adviseert tijdens het schoolbezoek welke hulp gegeven kan worden, door wie welk en verder (eventueel) onderzoek wordt gedaan en welk formulier van zorgteam Kompas moeten worden ingevuld. Ook kan de leerlingbegeleider andere instanties adviseren. Te denken valt dan aan Bureau Jeugdzorg, logopedie, fysiotherapie, schoolarts, schoolmaatschappelijk werk, RIAGG en psychologische/pedagogische onderzoeksbureaus.

Op de site van Kompas (www.kompas.nu) kun je lezen wat de begeleiding inhoudt en hoe die vorm gegeven kan worden:

Werkwijze Zorgteam Kompas

Op alle basisscholen die bij Stichting Kompas zijn aangesloten wordt op een handelingsgerichte manier gewerkt. Dit betekent dat, bij het inzetten van extra ondersteuning voor een kind, de onderwijsbehoeften van deze leerling centraal staan. Er wordt op een transparante, systematische en doelgerichte manier gezocht naar mogelijkheden om binnen het onderwijs af te stemmen op wat de leerling aan begeleiding nodig heeft.

De school kan ondersteuning vragen bij Zorgteam Kompas wanneer het nog onvoldoende duidelijk is wat de onderwijsbehoeften van de leerling zijn of op welke manier de begeleiding vorm kan worden gegeven.

Ouders worden zoveel mogelijk betrokken bij het begeleidingstraject wat op school wordt ingezet voor hun kind. Voor het inschakelen van specifieke begeleiding van Kompas wordt altijd toestemming aan de ouders gevraagd.

De aanmelding van een ondersteuningsvraag bij Zorgteam Kompas verloopt via het digitale systeem Kindkans, wat gekoppeld is aan het leerlingvolgsysteem ParnasSys. De aanmeldings- en toestemmingsformulieren zijn te vinden op de website van Kompas.

Ondersteuningsteam en aanbod Kompas

Op enkele vaste momenten in het schooljaar vindt er een overleg plaats met het ondersteuningsteam. Het ondersteuningsteam bestaat uit de leerkracht, de intern begeleider en de schoolbegeleider (orthopedagoog/ontwikkelingspsycholoog) van Zorgteam Kompas. Zo nodig kunnen ook de schoolmaatschappelijk werker, de schoolverpleegkundige, wijkcoach of een andere deskundigen worden uitgenodigd. In het ondersteuningsteam wordt de hulpvraag van de leerkracht over een leerling besproken. Op basis van het schooldossier en informatie die tijdens de bespreking naar voren komt, wordt een (begeleidings)plan gemaakt. De leerkracht gaat vervolgens met dit plan aan de slag. Soms blijkt tijdens de bespreking dat er meer informatie nodig is om de begeleiding op een goede manier af te kunnen stemmen op de leerling. Zorgteam Kompas biedt hiervoor de volgende mogelijkheden:

- **Consultatieve leerlingbegeleiding**
Tijdens enkele gesprekken ondersteunt de schoolbegeleider de leerkracht bij het verhelderen van het probleem en het vinden van de oplossing. Waar nodig kan tijdens het proces een observatie of een kort onderzoek worden ingezet.
- **Video-interactiebegeleiding**
Met behulp van videobeelden ondersteunt de ambulante begeleider of schoolbegeleider de leerkracht bij het verhelderen van de onderwijsbehoeften van de leerling en/of het aanpassen van het onderwijsaanbod. Hierbij staat de interactie tussen de leerkracht en de leerling centraal.
- **Ambulante begeleiding**
Door middel van gesprekken en observaties ondersteunt de ambulante begeleider de leerkracht bij het in kaart brengen van de onderwijsbehoeften van de leerling en/of het aanpassen van het onderwijsaanbod. De interventies richten zich op directe, door de leerkracht te beïnvloeden factoren, zoals de leertaak en de instructie (de onderwijscomponent) en de leerstrategie van de leerling en diens taakgedrag (de leercomponent).
- **Diagnostisch onderzoek**
De schoolbegeleider brengt door middel van onderzoek de onderwijsbehoeften van de leerling in kaart. Dit naar aanleiding van de hulpvraag die door de school wordt opgesteld en door de ouders wordt geaccordeerd.

Onderwijsondersteuningsarrangement

Tijdens een begeleidingstraject kan blijken dat er binnen de basisschool onvoldoende mogelijkheden zijn om af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerling. Er zal dan een onderwijsondersteuningsarrangement bij onze zorgfederatie Kompas aangevraagd worden. Dit arrangement kan bestaan uit extra middelen of specifieke expertise om de begeleiding binnen de basisschool voort te zetten. Dit is een tijdelijk arrangement met als doel dat de leerling op de reguliere basisschool kan blijven. Elk half of heel jaar worden de onderwijsondersteuningsarrangementen geëvalueerd met de schoolbegeleider, de leerkracht, de ouders en de ib-er en wordt besloten of het arrangement voortgezet moet worden of dat de hulp toereikend is geweest.

Ontwikkelingsperspectief

Voor kinderen waarvoor een onderwijsondersteuningsarrangement wordt aangevraagd en afgegeven moet er ook een ontwikkelingsperspectief gemaakt worden. Een ontwikkelingsperspectief wil zeggen dat je als leerkracht en ib-er samen met je schoolbegeleider goed de ontwikkeling van de betreffende leerling in de gaten houdt en halfjaarlijks het uitstroomperspectief berekent, evalueert en vaststelt. Vaak gaat het om leerlingen die belemmerd zijn in hun ontwikkeling en een eigen aangepaste leerlijn nodig hebben. Zij zullen niet altijd de einddoelen behalen van de basisschool op 1 of meerdere gebieden (referentieniveau 1F).

Deze aangepaste doelen worden in een document in ParnasSys vastgelegd bij 'notities/OP' en halfjaarlijks met de ouders besproken (zie in bijlage op alfabetische volgorde protocol **Ontwikkelingsperspectief en eigen leerlijn**).

Versnellen, verlengen en doublures

Naast de onderzoeken, observaties, en het vaststellen van eigen leerlijnen (ontwikkelingsperspectieven) adviseert het zorgteam Kompas ook over versnellen, verlengen en doublures van leerlingen.

In groep 0, 1 en 2 werken wij met het protocol **Overgang groep 1 naar 2 en groep 2 naar 3** (zie bijlage). Hierin beschrijven wij de procedure van toetsen en observaties in deze groepen met behulp van een **Beslisboom** (wanneer welke toetsen) en een **Kijkwijzer besluitvorming** (weging resultaten van observaties en toetsen). In principe gaan de 'oktober-decemberleerlingen' door naar de volgende groep behalve wanneer de beslisboom en het beslissingsblad anders uitwijzen. Wanneer deze leerlingen niet doorgaan spreken we van verlenging van de kleuterperiode. Dit kan zowel in groep 1 als in groep 2 gebeuren.

Wij spreken liever niet van doubleren in groep 1 en 2. Dit zou kunnen gelden voor kinderen die voor oktober-december geboren zijn en in de huidige groep blijven waar ze in zitten. Wij volgen alle leerlingen in de onderbouw in hun ontwikkeling door middel van ontwikkelingsgericht onderwijs. Op elk moment in het leven van een kleuter kan er een ontwikkelingsprong zijn, wat betekent dat de ontwikkeling van jonge kinderen moeilijk vast te leggen is. Wij gaan daarom uit van een gemiddelde schoolloopbaan van 8 jaar voor elk kind. Na 1,5 tot 2,5 jaar gaat een leerling daarom door naar groep 3.

In groep 3 en 4 willen wij de basis voor het leren lezen, spellen en rekenen goed verankeren bij de leerlingen. In deze groepen kunnen we daarom besluiten om de leerling te laten doubleren maar alleen wanneer we er redelijkerwijs op kunnen vertrouwen dat de schoolloopbaan hierna goed zal verlopen. Deze leerlingen worden in de groeps- en leerlingbesprekingen en op het schoolbezoek besproken. Automatisch worden door deze procedure de ouders ook op de hoogte gehouden (zie bijlage **Checklist leerlingbegeleiding**). Bij deze leerlingen volgt praktisch altijd een diagnostisch onderzoek om er achter te komen hoe het komt dat de (cognitieve) ontwikkeling niet goed op gang komt.

Wanneer we als team inschatten dat ondanks een doublure de schoolloopbaan niet goed verloopt wordt er sowieso doormiddel van aanmelding bij het schoolbezoek en met instemming van ouders verder onderzoek gedaan. Vaak gaat het om leerlingen die al in een traject zitten (bv bij zorgen op het sociaal-emotionele vlak) of om

leerlingen waarbij we dyslexie vermoeden. Bij deze leerlingen is een doublure in principe geen oplossing. Deze leerlingen krijgen naar aanleiding van de onderzoeken een eigen leerlijn en ontwikkelingsperspectief.

In de loop van groep 5 kan blijken dat een leerling toch niet kan voldoen aan de doelen van de groep op 1 of meerdere gebieden. Voor deze leerlingen wordt na onderzoek een ontwikkelingsperspectief opgesteld. (Zie bijlage; protocol

Ontwikkelingsperspectief en eigen leerlijn) Deze leerlingen laten we in principe niet meer doubleren.

Beslissingen

De intern begeleider en de groepsleerkracht nemen samen tijdens de leerlingbespreking de beslissing om een leerling op zorgniveau 4 te gaan bespreken met externen.

Samen met de schoolbegeleider stel je vast welke extra hulp/begeleiding er nodig is en of de leerling doubleert en/of een eigen ontwikkelingsperspectief krijgt.

De leerlingen op dit zorgniveau (4) worden op de schoolbezoeken gevolgd totdat het dossier gesloten wordt omdat leerkracht/zorgteam niet meer handelingsverlegen is (de doelen zijn behaald) of omdat leerling van school gaat.

Rol van het kind

In deze fase weet de leerling dat hij of zij onderzocht wordt en ouders en/of leerkracht leggen uit waarom dat nodig is. Ook weet de leerling wat dat betekent voor de praktijk van alle dag in de klas. In het geval van doublures worden de leerlingen ingelicht door ouders na overleg wat betreft het tijdstip.

Rol van de ouders

Ouders worden door de leerkracht bij aanvang van de procedure ingelicht en door middel van verslaglegging en (telefonische) communicatie op de hoogte gehouden. Na onderzoeken volgt er altijd een gesprek met de ouders en de betrokken externen waarin de conclusies, het vervolgtraject en de vervolgacties worden besproken.

Ouders hebben op het aanmeldformulier van de school aangegeven of ze toestemming geven voor bespreking van hun kind op het schoolbezoek in aanwezigheid van de schoolverpleegkundige en de wijkcoach (vanaf mei 2015).

Ouders worden door procedure altijd meegenomen in de beslissing. In het geval van bespreking en/of onderzoek door een externe instantie tekenen ouders daarvoor.

Registratie

Verslag van de besprekingen in Parnassys in de map van de leerling en onderzoeksverslagen in het dossier van de leerling.

Aanmelding bij Kompas door het maken en opsturen van het Kindkansdossier in ParnasSys.

Zorgniveau 5: Plaatsing op het SBO/SO *(externe en zware zorg, zware ondersteuning)*

Omschrijving

Als de hulp aan de leerling niet gegeven kan worden op en door de basisschool of als de school te weinig middelen heeft om de hulp op een goede manier te kunnen geven, wordt een beslissing genomen over een vervolgtraject samen met de schoolbegeleider en op advies van andere betrokken deskundigen.

Er kan dan zware ondersteuning worden aangevraagd bij het samenwerkingsverband PassendWijs (zie bijlage **schema Arrangeren** en **Aanmelding en zorgplicht reguliere basisschool**). Dit houdt in dat er een langdurig onderwijsondersteuningsarrangement wordt aangevraagd voor tijdelijke, bepaalde of onbepaalde tijd.

Omdat zware ondersteuning meestal inhoudt dat een leerling verwezen wordt naar een andere school in de regio (die speciaal onderwijs biedt), werken we op dit zorgniveau samen met het samenwerkingsverband van deze regio, PassendWijs. Zie voor extra informatie www.passendwijs.nl.

Het is goed om transparant te zijn over welke zorg de PJ kan bieden en waar de grenzen van de zorg liggen. Wij hebben daarom in ons schoolondersteuningsprofiel (SOP) beschreven waar we specifiek deskundig in zijn, wat onze kennis en kunde inhoudt en welke extra ondersteuning wij kunnen bieden binnen school zonder of met externe partners. Ook hebben we daar beschreven waar onze ambities liggen en tevens welke grenzen we ervaren (zie bijlage **Schoolondersteuningsprofiel**).

Inschrijving nieuwe leerlingen

Leerlingen die bij ons op school komen in groep 0 of 1 of zij-instromers worden aangemeld met behulp van het **Inschrijvingsformulier** en het **Anamneseformulier**.

Wanneer de leerling schriftelijk is aangemeld en de inschrijving binnen is, heeft de school zorgplicht (zie bijlage **aanmelding Zorgplicht regulier PO-school**)

De leerlingen die bij ons op school komen worden daarom eerst door de interne begeleider gescreend en bij bijzonderheden op het MT besproken (zie bijlage **protocol Aanmelding intern (organisatie) en extern (website)**).

Ouders worden voor een gesprek uitgenodigd om bijzonderheden te bespreken om zo met elkaar na te gaan of onze PJ de zorg kan bieden die de leerling nodig heeft.

Wanneer de groepen groter worden dan 30 leerlingen zal ook gekeken worden naar de groepsgrootte en de aard van de problematiek in vergelijking met de groep en de eventuele zorg die daar al is.

Vaak wordt (in geval van zij-instroom) ook contact gezocht met de huidige school.

Wanneer wij inschatten dat onze school niet de zorg kan bieden die de aangemelde leerling nodig heeft, zullen wij ouders adviseren een andere school te zoeken en zullen we verwijzen naar de schoolondersteuningsprofielen van andere scholen binnen de regio.

Wanneer de leerling al bij ons op school zit of wanneer de leerling al schriftelijk aangemeld is (in geval van 4-jarigen die instromen in gr 0/1) zullen wij de zorgplicht vervullen en met ouders op zoek gaan naar een andere school (zie bijlage **Stroomschema zorgplicht**).

Beslissing/Procedure aanvraag onderwijsondersteuningsarrangement

De school vraagt een onderwijsondersteuningsarrangement aan. Zij leveren daarvoor aan:

- het kindkansdossier
- een algemeen handelingsplan
- aanmeldingsformulier door school ingevuld
- toestemmingsformulier ouders
- onderzoeksverslagen (i.o.m. ouders)

In geval van een licht ondersteuningsarrangement besluit de Ondersteuningstoewijzingscommissie (OTC) van Kompas of het arrangement wordt toegekend middels een brief (toekenning OTC) en een beschikking OOA.

In geval van een zware ondersteuning besluit het expertiseteam PassendWijs of er een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) wordt afgegeven aan de betreffende leerling. De procedure 'afgeven TLV' voor SBO of SO wordt beschreven in het Ondersteuningsplan PassendWijs 2014-2018, hoofdstuk 3.3. Ouders melden hun kind aan bij de nieuwe school. Na schriftelijke aanmelding gaat de zorgplicht over naar de nieuwe school.

Rol van het kind

De leerling weet waar ouders en leerkracht over aan het praten zijn en wat daarvan eventueel de gevolgen kunnen zijn. De informatieoverdracht is de verantwoordelijkheid van de ouders.

Rol van de ouders

Ouders, leerkracht(en) en ib-er werken intensief samen om voor de leerling het beste onderwijs te vinden zodat er wordt toegekomen aan de onderwijsbehoeften die hij of zij nodig heeft. Ouders worden ingelicht over de besprekingen die er zijn, aan ouders wordt advies gevraagd en samen met de ouders worden besluiten genomen.

Registratie

In het dossier van de leerling.

Tenslotte

Graag willen wij een open school zijn waar leerkrachten, ouders en leerlingen weten waar ze aan toe zijn.

Op de website van onze school www.pjschool.nl staat nog heel veel extra informatie over onze school.

Onze schoolgids geeft kort en bondig weer waar we voor staan en hoe alles in school praktisch verloopt. Alle ouders en aanstaande ouders van kinderen op onze school krijgen deze schoolgids en een ouderkalender waar liedlijsten, ouderavonden, vakanties ed staan vermeld.

In het jaarplan, schoolplan en in Integraal (ons geïntegreerd systeem binnen ParnasSys voor de tussen- en eindopbrengsten) leggen we als school verantwoording af voor de doelen die we in het lopende jaar hebben, doelen die we op de lange termijn beogen, doelen die we hebben op het gebied van de zorg en de opbrengsten van al ons

onderwijs. Deze plannen staan op de site voor de inspectie en kunnen worden opgevraagd door daartoe bevoegde instanties en andere eventueel geïnteresseerden.

Voor de handhaving van de kwaliteit van ons onderwijs werken wij met de inspectievragenlijsten die in Integraal in ons leerlingvolgsysteem ParnasSys vermeld staan. Elke 2 jaar wordt de vragenlijst "Zorg en Begeleiding" afgenomen. Naar aanleiding van deze afname wordt dit zorgplan 2-jaarlijks aangepast.

Dossierbeheer

In de IB-kamer worden de papieren dossiers van alle leerlingen bijgehouden.
(Elk) dossier bevat 4 mapjes:

Kleur map:	Inhoud map:
Witte map	Leerlingstamkaart, anamnese formulier PJ, overdracht peuterspeelzaal en/of voorschoolse kinderopvang van IIn die 4 jaar zijn geworden.
Groene map	Observaties IIn groep 1 en 2 en toets protocol leesproblemen en dyslexie IIn groep 2.
Blauwe map	Onderwijskundige rapporten, overdrachtsformulieren en aanvullende info van IIn die zijn overgekomen van een andere school.
Rode map	Rapportages onderzoeken en behandelingen van leerlingen/rugzakleerlingen.

We hebben ook voor ieder kind een digitaal dossier in Parnassys. Onderzoeken en verslagen worden zoveel mogelijk digitaal in Parnassys 'gehangen', alleen documenten die niet digitaal te maken zijn komen nog in de hangmappen.

Deze dossiers zijn vertrouwelijk. Wel hebben ouders het recht om het dossier in te zien. Als zij inzage in het dossier van hun kind willen hebben, kunnen zij bij de directeur hierom vragen. Tot vijf jaar na het verlaten van de school blijven de dossiers van de leerlingen in het historisch archief opgeslagen. De dossiers blijven in het bezit van de school. Ook dan nog hebben ouders het recht het in te zien.

Het kan zijn dat de school gegevens uit het leerling-dossier van het kind aan anderen wil laten zien, bijvoorbeeld aan het zorgteam Kompas. Als het gegevens zijn die te maken hebben met logopedie, schoolarts of andere begeleidende instanties, is hiervoor toestemming van de ouders nodig.

Orthotheek

De orthotheek bevindt zich in de 'zorgkamer'. Hier kunnen de leerkrachten terecht voor toetsmateriaal, remediërend materiaal, achtergrondinformatie bij allerlei pedagogische en onderwijskundige onderwerpen. De informatie staat gerangschikt per vakonderdeel.

Met behulp van de blog 'Leestips' van Betty Luursema (rt-er) wordt het team op de hoogte gehouden van onderwijsnieuws, vakbladen, vakliteratuur en artikelen en recensies.

Bijlagen:

Aanmeldingsprocedure nieuwe leerlingen	website PJ
Basisondersteuning PassendWijs (indicatoren)	website PJ
Checklist leerlingbegeleiding zorgfederatie Kompas	
Dyslexie – protocol	
Dyslexie – protocol gebruik compenserende middelen	
Dyscalculie – protocol	
Functiebeschrijving Interne begeleider	
Functiebeschrijving Onderwijsassistent	
Functiebeschrijving Remedial Teacher	
Handelingsgericht Werken (HGW) – document	
Handelingsgericht Werken – cyclus	
Hoogbegaafdheidsprotocol	
Identiteitsverklaring	website PJ
Inschrijfformulier PJ	website PJ
Leerlijnen ParnasSys – handleiding	
Leesproblemen en Dyslexie gr 1 en 2 – protocol	
Leren in Beeld (zelfstandig werken)	
Ontwikkelingsformulier	website PJ
Ontwikkelingsperspectief en Eigen leerlijn – protocol	
Ouderverklaring	website PJ
Overgangsprotocol gr 0, 1 en 2	
Overgangsprotocol gr 0, 1 en 2 – beslisboom	
Overgangsprotocol gr 0, 1 en 2 – kijkwijzer besluitvorming	
Procedure aanmelding nieuwe leerlingen	website PJ
Schema Arrangeren PassendWijs	
Schoolondersteuningsprofiel (SOP)	website PJ
Stroomschema zorgplicht PassendWijs – overzicht	
Teamkalender PJ	
Toetskalender PJ	
Verwijzing Voortgezet Onderwijs - stappenplan groep 7 en 8	
Zorgcyclus PJ	
Zorgplan PJ (zie voorafgaand document)	website PJ
Zorgplicht reguliere basisschool PassendWijs (concrete invulling bij stroomschema) – document	website PJ